

V Praze 20. prosince 2019
Čj.: 1065/19

Stanovisko

k návrhu nařízení vlády o podmínkách použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru poskytovaného na energetickou modernizaci bytových domů

I. Úvod

Hlavním cílem navrhovaného nařízení vlády má být dle předkladatele realizace Finančního nástroje Integrovaného regionálního operačního programu, která je ukotvena v Programovém dokumentu Integrovaného regionálního operačního programu pro období 2014 - 2020. V tomto dokumentu se Česká republika v rámci prioritní osy č. 2 – Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů zavázala k plnění specifického cíle 2.5 – Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení.

Návrh nařízení vlády je předkládán s určitým časovým zpožděním. Předkladatel již dříve vyhlásil zakázku pro komerční banku, do které se nikdo nepřihlásil.

II. Připomínky a návrhy změn

Obecně lze předkladateli vytknout nepřehlednost zpracované závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (zprávy RIA), která sice přebírá závěry či konstatování z dalších materiálů, aniž by ovšem přebírala, či vhodným způsobem odkazovala na údaje a odůvodnění takto převzatých závěrů/konstatování. To se týká především materiálu **Předběžné posouzení využití finančního nástroje v IROP** ze dne 3. března 2015 (odkaz č. 11 ve zdrojích dat). Tento postup pak činí závěrečnou zprávu RIA nepřehlednou, až nesrozumitelnou.

Materiál Předběžné posouzení využití finančního nástroje v IROP byl zpracován před čtyřmi lety, přičemž ze závěrečné zprávy RIA není patrné, zda a jakým způsobem předkladatel ověřil platnost tam uvedených závěrů pro současnost. K tomu ostatně uvádí i dodavatel: „*platnost a vhodnost uplatnění nástrojů v doporučené podobě je nutné ze strany řídicího orgánu dále ověřovat a případně zpřesňovat aktivní komunikací s relevantními zájmovými skupinami i po skončení ex-ante analýzy*“.

Předkladatel by měl především jednoznačně **vymezit řešený problém** a v návaznosti na to **definovat cíl**, jehož má být dosaženo.

Pakliže je totiž problémem, který má být prostřednictvím předloženého nařízení vlády řešen, nedosahování cíle potřebné výše 1,5 % roční úspory objemu dodávané energie do sítí koncovým zákazníkům ve vztahu k směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, měl by být tento problém podrobněji popsán. V souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace (dále jen „obecné zásady“) je tedy především nutné uvést rozsah problému (např. jaký je současný stav při plnění cíle, kolik a jakým

způsobem musí být ještě upraveno domů apod.) a proč nedochází k jeho naplňování (toto zde již dílčím způsobem uvedeno je, nicméně bez návaznosti na údaje a odůvodnění, viz výše). Teprve na základě těchto údajů lze relevantně posoudit, zda implementace Finančního nástroje IROP může vést k nápravě či zmírnění tohoto problému (případně v jakém rozsahu) a proč je právě tento nástroj vhodnou formou veřejné podpory.

S ohledem na to, že návrh nařízení vlády stanovuje konkrétní podmínky/parametry poskytované podpory (úvěru), srov. ustanovení § 3, § 5 a § 8, mělo by již z definice problému vyplývat, proč byly zvoleny tyto podmínky/parametry (dále pak též v kap. 3, 4 a 5), např. proč tyto podmínky nenabízí nikdo na trhu.

Z hlediska systematiky závěrečné zprávy RIA (a z toho vyplývající přehlednosti/srozumitelnosti) je pak nezbytné, aby kapitola věnovaná **definici problému** neobsahovala pasáže, které svým obsahem patří do jiných částí závěrečné zprávy RIA (např. poslední dva odstavce).

Definovanému problému by mělo odpovídat i **zpracování popisu cílového stavu** (kapitoly 1.5). Ten je momentálně v rozporu s obecnými zásadami formulován velmi obecně – na tomto místě by měly být uvedeny zejména kvantifikovatelné identifikátory cílového stavu (počet zateplených budov, úspora, ...). Některé cílové hodnoty jsou naproti tomu nesystematicky zařazeny v kapitole 6.

Pokud jde o **identifikaci dotčených subjektů**, lze očekávat, že půjde o širší okruh osob – vedle konečných příjemců jistě též o ostatní stavebníky (majitele nepodporovaných nemovitostí) podnikatele ve stavebnictví, dodavatele materiálu, výrobce a dodavatele energií, jejich zaměstnance, banky, projektanti, pojišťovny, stavební úřady, ...).

Kapitola 1.6 věnovaná zhodnocení rizik opět neodpovídá zásadám hodnocení, neboť v ní zcela absentuje hodnocení rizik spojených s neřešením problému.

Kapitolu 1.7 (zpracování osobních údajů) lze po přepracování (zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.) zařadit do kapitoly 4 (Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení).

Kapitola 2 je zpracována nedostatečně. Zpracování návrhu toliko **dvou variant** – nulové a té, která je nakonec zvolena, lze považovat za formální. Jak již bylo výše zmíněno, návrh nařízení vlády počítá s celou řadou podmínek/parametrů, za nichž bude úvěr poskytnut, není tedy zřejmé, proč nejsou zpracovány i jiné varianty podmínek/parametrů. Není též zřejmé (což souvisí s nedostatečně zpracovanou definicí problému), proč nejsou, pokud jde o správcovství Finančního nástroje IROP, vyhodnoceny další varianty (např. opakované vyhlášení veřejné zakázky s atraktivnějšími podmínkami pro uchazeče či převzetí agendy Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou)). Přestože se dále zmiňuje jako suplování Finančního nástroje IROP národním dotačním programem, tato varianta zde není vůbec zpracována. Současné zpracování kapitoly 1.6 se zabývá některými dalšími otázkami, které by však měly být řešeny zde.

Kapitoly 3 a 4 (**vyhodnocení nákladů a přínosů**, stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení) je nezbytné dopracovat v návaznosti na výše řešené dopracování variant. V souladu se zásadami hodnocení dopadů by mělo být součástí i vyhodnocení dopadů na dotčené subjekty (dopady na stavebnictví, k jaké aktivizaci dojde u stavebníků či bank apod.). Vyhodnocení variant by mělo reflektovat i provedené konzultace a analýzy, které byly dle kapitoly 7 provedeny.

V případě přezkumu účinnosti regulace je pak otázkou, zda postačuje přezkum až po ukončení období způsobilosti, neboť v té době už závěry takového přezkumu nemohou vést k potřebným korekcím tak, aby bylo dosaženo deklarovaného cíle.

III. Shrnutí připomínek ke zprávě z hodnocení dopadů regulace (zpráva RIA)

PK RIA vyslovuje následující doporučení:

- srozumitelně definovat (upřesnit a doplnit) existující problém a stanovené cíle,
- dopracovat a vyhodnotit varianty řešení,
- dopracovat dopady na dotčené subjekty,
- zpřehlednit závěrečnou zprávu RIA převzetím či konkrétním odkazem na údaje a odůvodnění převzatých závěrů či konstatování z externích materiálů a uvést, jakým způsobem byla ověřena současná platnost odtud převzatých závěrů,
- zpřehlednit závěrečnou zprávu RIA zařazením/přeřazením stávajících částí dle systematiky stanovené zásadami hodnocení.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **na základě posouzení zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh nařízení vlády o podmínkách použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru poskytovaného na energetickou modernizaci bytových domů doporučen vládě ke schválení za předpokladu zohlednění výše uvedených doporučujících připomínek.**

Vypracoval: Mgr. Zdeněk Mandík

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise